

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Vladimírem Nedvědem, advokátem, se sídlem Kladno, Štítného 1344, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Praha 5, Zborovská 11, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22,

t a k t o :

- I.** Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Zástupci žalobce JUDr. Vladimíru Nedvědovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1279,50 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22, zastavil řízení o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2005, č. j. ÚSŘ/2334/05/Ko, kterým žalovaný zamítl odvolání syna žalobce J. P., ml. a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 31. 3. 2005, č. j. Výst. 621/2004/Če/330. Tímto rozhodnutím Magistrát města Kladna zamítl změnu stavby rodinného domu, elektropřípojky v B.u. v K. – D. před jejím dokončením, na pozemku st. p. 839 v katastrálním území D. u K. Městský soud v Praze v odůvodnění uvedl, že soudní poplatek, splatný podáním žaloby, nebyl žalobcem zaplacen ani ve lhůtě stanovené soudem, proto soud řízení zastavil. Za této situace neposuzoval, zda byl žalobce napadeným rozhodnutím přímo dotčen na svých právech, resp. zda byla žaloba podána osobou k tomu oprávněnou.

Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost ze dne 14. 11. 2005, ve které především poukázal na skutečnost, že mu bylo doručeno usnesení, které je zmatečné, neboť skutkově neodpovídá posuzovanému případu. Městský soud v Praze totiž žalobci nedopatřením doručil vyhotovení citovaného usnesení, které neodpovídalo originálu založenému v soudním spisu. Výrok tohoto usnesení zněl: „Návrh se odmítá“, a odůvodnění skutkově neodpovídalo posuzované věci.

Přípisem ze dne 12. 1. 2006, č. j. 11 Ca 172/2005 – 32, Městský soud v Praze žalobci vysvětlil zmíněné pochybení a společně s tímto přípisem žalobci doručil správné vyhotovení napadeného usnesení ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22. Zároveň žalobce poučil o tom, že lhůta k podání kasační stížnosti počíná běžet až doručením tohoto usnesení o zastavení řízení.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) poté dne 23. 1. 2006 podal kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22, které mu bylo doručeno dne 17. 1. 2006 společně se zmíněným přípisem. V této kasační stížnosti poukázal na svá předchozí podání a trval na projednání kasační stížnosti ze dne 14. 11. 2005. Stěžovatel se odvolával na přípis Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 1. 2006, č. j. Na 348/2005 – 7. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno.

Dne 7. 3. 2006 byl spis Městského soudu v Praze předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 24. 4. 2006, č. j. 4 As 22/2006 – 47, vrátil věc Městskému soudu v Praze, aby tento vyzval stěžovatele k předložení plné moci udělené advokátovi pro řízení o kasační stížnosti a k doplnění kasační stížnosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 5. 2006, č. j. 11 Ca 172/2005 – 49, vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doplnil svá podání o uvedení rozsahu a důvodů napadení usnesení o zastavení řízení, a aby předložil plnou moc udělenou advokátu pro řízení o kasační stížnosti.

V podání ze dne 22. 5. 2006 stěžovatel konstatoval, že napadené usnesení je naprosto zmatečné a v jeho odůvodnění jsou uváděny naprosté nesmysly. Namítal, že Městský soud v Praze v rozporu se zákonem č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, nepřiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel dále požádal o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti.

Dne 18. 7. 2006 byl spis Městského soudu v Praze opětovně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 20. 7. 2006, č. j. 4 As 22/2006 – 55, vrátil věc Městskému soudu v Praze, aby tento rozhodl o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 17. 8. 2006, č. j. 11 Ca 172/2005 – 57, osvobodil stěžovatele od soudního poplatku za kasační stížnost a ustanovil mu zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Vladimíra Nedvěda, advokáta.

Dne 20. 12. 2006 byl spis Městského soudu v Praze znovu předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení o zastavení řízení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a shledal přitom vady, k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ačkoliv stěžovatel ve svých podáních výslovně nečiní odkaz na příslušné ustanovení soudního řádu správního, jehož se dovolává, lze z obsahu podání stěžovatele usoudit, že kasační stížnost podal z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel v žalobě ze dne 13. 6. 2005 požádal o osvobození od soudních poplatků. Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 7. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 14, stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal. V poučení soud s odkazem na § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. uvedl, že proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná. Stěžovatel ve lhůtě pro podání kasační stížnosti napadl toto usnesení podáním ze dne 29. 7. 2005, označeným jako stížnost k předsedovi Městského soudu v Praze. V tomto podání stěžovatel poukázal na nesprávné poučení o nepřipustnosti kasační stížnosti a zdůraznil, že ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 27/2004 byl za naprosto stejných podmínek od soudních poplatků osvobozen. Městský soud v Praze předložil stížnost předsedovi soudu a řízení o žalobě usnesením ze dne 2. 11. 2005 zastavil pro nezaplacení soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem Městského soudu v Praze, že proti usnesení, kterým krajský soud nepřiznává žalobci osvobození od soudních poplatků, není kasační stížnost přípustná. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu naopak jednoznačně vyplývá, že usnesení o neosvobození od soudních poplatků není ani rozhodnutím dočasné povahy, ani se jím neupravuje vedení řízení, a proto není pochyb o přípustnosti jeho přezkumu v kasačním řízení. Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje např. na svůj rozsudek ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003 – 54, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 311/2004, www.nssoud.cz, jehož předmětem byl právě přezkum usnesení o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků.

Je tedy zřejmé, že zmíněné usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 14, obsahuje nesprávné poučení o nepřipustnosti kasační stížnosti. Za této situace Nejvyšší správní soud považuje citované podání stěžovatele ze dne 29. 7. 2005, označené jako stížnost k předsedovi Městského soudu v Praze, za kasační stížnost proti usnesení, kterým stěžovatel nebyl osvobozen od soudních poplatků. Tento závěr učinil Nejvyšší správní soud na základě posouzení obsahu uvedeného podání, ve kterém stěžovatel zdůrazňuje nesprávnost závěru o nepřipustnosti kasační stížnosti, brojí proti předmětnému usnesení a navrhuje jeho zrušení.

Soudní řád správní neopravňuje předsedu krajského soudu (Městského soudu v Praze) rušit rozhodnutí vydaná tímto soudem. Jediným možným prostředkem, jak se účastník řízení (stěžovatel) může domoci zrušení rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) ve správním soudnictví, proto zůstává podání kasační stížnosti, jejíž důvodnost smí posuzovat pouze Nejvyšší správní soud.

Domáhal-li se stěžovatel podáním ze dne 29. 7. 2005 zrušení usnesení, kterým nebyl osvobozen od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud je toho názoru, že takové podání

musí být podle svého obsahu vyloženo jako kasační stížnost proti zpochybňovanému rozhodnutí.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že se stěžovatel před vydáním napadeného usnesení o zastavení řízení bránil proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, a to podáním kasační stížnosti, kterou však Městský soud v Praze před zastavením řízení nepředložil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *nepředloží-li krajský soud k rozhodnutí kasační stížnost proti usnesení, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení advokáta, a nařídí a provede jednání, je řízení zatíženo vadou, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé* [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. *Takový postup popírá právo na právní pomoc (čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)* [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2005, č. j. 4 Azs 72/2004 – 80, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 607/2005, www.nssoud.cz].

V projednávané věci nastala analogická situace, jakou popisuje citovaný judikát. Skutečnost, že Městský soud v Praze nepředložil kasační stížnost proti svému usnesení o neosvobození od soudních poplatků k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, představuje v právním státě nepřipustný zásah do práva stěžovatele na přístup k soudu, upraveného v čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovateli bez pochyby náleží právo, aby Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost jeho kasační stížnosti proti usnesení, kterým mu Městský soud v Praze nepřiznal osvobození od soudních poplatků, a to dříve, než Městský soud v Praze řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku zastaví. Pokud by Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí o neosvobození stěžovatele od soudních poplatků a zavázal Městský soud v Praze k tomu, aby stěžovatele osvobodil, nebylo by již možné řízení z tohoto důvodu zastavit. Rozhodnutí o kasační stížnosti, která nebyla Nejvyššímu správnímu soudu předložena, má tedy nepopíratelný vliv na další postup a rozhodování Městského soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud tak shledal, že řízení u Městského soudu v Praze bylo stiženo zásadní vadou, neboť soud porušil právo stěžovatele na přístup k soudu, když stěžovateli odňal možnost dosáhnout zrušení usnesení, kterým stěžovatel nebyl osvobozen od soudních poplatků, a řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavil.

Popsaná vada činí napadené usnesení Městského soudu v Praze, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě stěžovatele, nezákonným ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. K této vadě řízení musel Nejvyšší správní soud přihlídnout z úřední povinnosti, proto se pro nadbytečnost nezabýval jednotlivými kasačními námitkami.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2005, č. j. 11 Ca 172/2005 – 22, pro jeho nezákonnost zrušit a věc vrátit Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze nyní bude, aby v souladu s ustanovením § 108 s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu předložil

k rozhodnutí kasační stížnost stěžovatele ze dne 29. 7. 2005, a to po odstranění jejích případných vad.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Vladimíru Nedvědovi, advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2006, č. j. 11 Ca 172/2005 – 57, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 1000 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 8. 2006 (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč za každý úkon. Nejvyšší správní soud nepřiznal zástupci stěžovatele odměnu za jeho podání ze dne 26. 10. 2006, neboť zástupce stěžovatele byv soudem vyzván k doplnění kasační stížnosti předložil doplnění žaloby, čímž nenaplnil účel svého ustanovení, kterým je reálné poskytnutí účelné právní pomoci stěžovateli v řízení o jeho kasační stížnosti. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zvyšuje jeho odměna o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 1075 Kč, tj. 204,50 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 1279,50 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu